

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на околната среда и водите

Регионална инспекция по околната среда и водите – Стара Загора

Утвърдил:

ИНЖ. ДИАНА ГАВРИВА

Директор на РИОСВ – Стара Загора

ДОКЛАД

за извършена планова проверка на 13 и 14 август 2024 г. „Арсенал” АД, завод 3, гр. Казанлък, за изпълнение на условията от Комплексно разрешително № 110/2006 г., актуализирано с Решение № 110-Н0-И0-А6/2020 г.

(съгласно чл. 154а, ал. 8 от Закона за опазване на околната среда)

Обект: Инсталация, която попада в обхвата на Приложение 4 на ЗООС:

„Химическа инсталация за производство на експлозиви”, и включваща:

- производство на нитроцелулоза;
- производство на балиститни барути и твърди балиститни горива;
- производство на лакови барути;
- производство на пироксилинови барути.

Стопанисван от: „Арсенал” АД, завод 3, гр. Казанлък

Цел на проверката: Проверката се извърши на 13 и 14 август 2024 г. на площадката на дружеството за съответствието на работата на инсталацията с изискванията на поставените условия в Комплексно разрешително № 110/2006 г., актуализирано с Решение № 110-Н0-И0-А6/2020 г., съответствието на мерките предприети от оператора за спазване изискванията на екологичното законодателство.

Основание на проверката: Проверката е по чл. 155 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) във връзка с контрол по изпълнение на условията в комплексното разрешително, в съответствие с чл.120, ал.5 от ЗООС и чл. 19 от Наредбата за условията и реда за издаване на комплексни разрешителни и изпълнение на Заповед № РД-08-172/29.07.2024 г., изменена със Заповед № РД-08-181/12.08.2024 на Директора на РИОСВ – Стара Загора. Проверката се извърши на 13 и 14 август 2024 г.

1. Обхват на проверката и инсталации, съоръжения/ дейностите в обекта, които са проверени:

Извърши се проверка на съответните инсталации и съоръжения, проверка на писмени документи: протоколи от мониторинг и водената документация по инструкциите, изисквани с КР. При проверката се констатира следното изпълнение/неизпълнение на условията от с КР № 110/2006 г., актуализирано с Решение № 110-Н0-И0-А6/2020 г.

Условия обхванати от проверката:

Условие № 2. Инсталации, обхванати от това разрешително

Условие № 3. Обхват

- Условие № 4. Капацитет на инсталациите
Условие № 5. Управление на околната среда
Условие № 7. Уведомяване
Условие № 8. Използване на ресурси
Условие № 9. Емисии в атмосферата
Условие № 10. Емисии на отпадъчни води
Условие № 11. Управление на отпадъците
Условие № 12. Шум
Условие № 13. Опазване на почвата от замърсяване
Условие № 14. Предотвратяване и действия при аварии
Условие № 15. Преходни режими на работа (пускане, спиране, внезапни спираня и други)

2. Констатации от проверката:

Условие № 2. Инсталации, обхванати от това разрешително

Експлоатира се към момента на проверката химическа инсталация за производство на експлозиви, изпълняваща дейност, съгласно т. 4.6 от Приложение 4 на ЗООС „Химическа инсталация за производство на експлозиви”, и включваща: производство на нитроцелулоза; производство на балиститни барути и твърди балиститни горива; производство на лакови барути; производство на пироксилинови барути.

Инсталациите, които не попадат в Приложение 4 на ЗООС се експлоатират към момента на проверката, с изключение на: технологична линия за производство на „Смесево твърдо ракетно гориво“ в Обект ЛЛБ 9 – към момента на проверката обекта не е въведен в експлоатация; технологична линия за производство за снаряждане на бойни части за ракети в Обект ЛЛБ 6А – обекта не е въведен в експлоатация; технологична линия за механична обработка на заряди от твърди балиститни горива и нанасяне на брониращ състав върху тях в Обекти №№ 77, 78, 79, 80, 78А, 79А и 80А; формиране на термобарични и димни смеси в Обект 114Б.

Условие № 3. Обхват

Не са изградени технологичните линии за производство на „Смесево твърдо ракетно гориво” в Обект ЛЛБ 9. Изградена е технологична линия за снаряждане на бойна част към 80 мм изстрел RUA-80NEF с осколочно-фугасна ракета в обект ЛЛБ 6А, но не е пусната в експлоатация. Инсталирани са допълнителни пет броя изпускащи устройства (№№ СИ 2/ЛЛБ 9, СИ 3/ЛЛБ 9, СИ 1/ЛЛБ 13, СИ 1/37 и СИ 1/ЛЛБ 6А, но не са пуснати в експлоатация; технологична линия за производство на „Смесево твърдо ракетно гориво“ - Обект ЛЛБ 9, Обекти ЛЛБ 13 и Обект 37 към нея – не е изградена; технологична линия за производство на бойни части за ракети - Обект ЛЛБ 6А е инсталирана, обекта не е пуснат в експлоатация към момента на проверката; инсталиране на водоохлаждащ агрегат (чилър) в технологичната линия за производство на „Смесево твърдо ракетно гориво“ – Обект ЛЛБ 9, обекта не е пуснат в експлоатация към момента на проверката; инсталиран е уловител за пречистване на производствени отпадъчни води в технологичната линия за производство на бойни части за ракети - Обект ЛЛБ 6А не е пуснат в експлоатация.

Условие № 4 Капацитет на инсталациите

Инсталациите по Условие № 2 се експлоатират без да се превишават капацитетите, посочени в Таблица 4.1 и Таблица 4.2. Представена е справка за количествата произведена продукция за всяка инсталация за проверявания период от м. януари до м. юни 2024 г. Спазен е разрешения капацитет по КР. Докладвано е, като част от ГДОС за 2023 годишното количество продукция за инсталациите по Условие 2. Информацията е докладвана съгласно изискванията на Закона за защита на класифицираната информация.

Условие № 5. Управление на околната среда

В Завод 3 на „Арсенал” АД се прилага система за управление на околната среда. Изготвени са всички инструкции за експлоатация и поддръжка, изисквани с разрешителното. Инструкциите се съхраняват при началник цехове, раздадени са и на всяко работно място. Извършва се документиране в съответствие с изискванията на условията в комплексното разрешително. Представен е списък с документи, доказващи съответствие с условията от КР.

Условие № 7. Уведомяване

За проверявания период от м. януари до момента на проверката 2024 г. не се е налагало уведомяване поради това, че не е имало аварийни ситуации. Няма регистрирани случаи на непосредствена заплаха за екологични щети и няма регистрирани екологични щети от дейността на инсталациите.

Условие № 8 Използване на ресурси

Разходните норми на вода за производствени нужди за единица продукт за всички инсталации от таблица 8.1.2 от КР са спазени за проверявания период от м. януари до м. юни 2024 г. Извършени са проверки на състоянието на водопроводната мрежа, установените течове са отразени, както и предприети коригиращи мерки – описание на извършените ремонтни дейности, няма установени несъответствия. За периода на проверката, консумираната електроенергия и топлоенергия от инсталациите не превишава стойностите посочени в Табл. 8.2.1. Представени са месечни справки, няма установени несъответствия. Използваните суровини не се различават по вид и количество с разрешените в таблица 8.3.1.1 от КР. Изготвят се месечни справки за изразходваните количества суровини, няма несъответствия спрямо разрешените с КР ГНЕ.

Условие 8.3.4. Съхранение на суровини, спомагателни материали и горива

Проверените химични вещества и смеси, класифицирани в една или повече категории на опасност, съгласно Регламент (ЕО) № 1272/2008 относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси, изменен с последващи изменения и поправки, са етикетирани и снабдени с информационни листове за безопасност (ИЛБ). ИЛБ на химикалите отговарят на изискванията на Приложение II към Регламент (ЕО) 1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH), изменен с последващи изменения и поправки. Представен е актуален план на местата за съхранение на опасни суровини, спомагателни материали и горива. Операторът е документирал резултатите от извършените проверки на съответствието на съоръженията и площадките за съхранение. На всяко тримесечие се прави проверка, в която се документира състоянието на съоръженията, площадките, обваловките и резервоарите за съхранение на опасни химични вещества. Всеки ден се извършва визуален оглед на киселинното депо.

Условие № 9. Емисии в атмосферата

За всяко от пречиствателните съоръжения, по Условие 9.1.1 операторът е определил писмено: списък на технологичните параметри, чието контролиране осигурява оптимален работен режим на пречиствателните съоръжения; стойности на технологичните параметри при оптимален работен режим на всяко от пречиствателните съоръжения; честота на мониторинг, оборудване за мониторинг, както и резервно оборудване за пречиствателните съоръжения. Информацията, изготвена в изпълнение на условието е представена в РИОСВ – Стара Загора. Операторът документира и съхранява резултатите от оценката на съответствието на стойностите на контролираните параметри за всяко пречиствателно съоръжение с определените оптимални такива. Съгласно водените записи, от началото на 2024 г. до момента на проверката не е възниквала необходимост от предприемане на коригиращи действия – стойностите на контролираните параметри за всяко пречиствателно съоръжение се поддържат в рамките на определените оптимални такива.

Всички емисии на вредни вещества от инсталациите по Условие 2 се изпускат в атмосферния въздух организирано, през изпускащите устройства, описани в Условие 9.2 и Условие 9.3. От началото на 2024 г. до момента на проверката не са установени неорганизираны емисии и не е възниквала необходимост от предприемане на коригиращи действия.

Съгласно тримесечните протоколи, от началото на 2024 г. до момента на проверката в обекта няма регистрирани оплаквания за миризми от дейността на площадката и не е възниквала необходимост от предприемане на коригиращи действия.

Условие № 10. Емисии на отпадъчни води

На оператора се разрешава експлоатация на следните локални пречиствателни съоръжения за производствени отпадъчни води по пътя на водите към точка на заустване № 1: за всички отпадъчни води от площадката – езеро-утаител, към химическа инсталация за производство на експлозиви, включваща: производство на нитроцелулоза – лабиринт-утаител, утаител при наситняване на нитроцелулоза, утаител при формиране на партиди и обезводняване на нитроцелулоза, сборен утаител; производство на балиститни барути и твърди балиститни горива – осем броя лабиринтни утаители, утаителен басейн, два броя утаители за отпадъчни води при валцуване; производство на лакови барути – лабиринтен утаител; към инсталация за производство на заряди, изстрели и ракети, включваща: производство на „Смесено твърдо ракетно гориво“ в Обект ЛЛБ 9 – утаител, обекта не е въведен в експлоатация; производство на бойни части за ракети в Обект ЛЛБ 6А – уловител, обекта не е въведен в експлоатация; формиране на термобарична смес в обект 171 – уловител.

За периода 01.01.2024 г. – 13.08.2024 г. не е извършвано актуализиране на информацията, касаеща пречиствателните съоръжения за отпадъчни води. Документация по Условие 10.1.1.2 се съхранява на площадката и е представена при проверката. Няма заустване на отпадъчни води в р. Тунджа от 16.02.2011 г. Резултатите от собствения мониторинг на смесения поток пречистени производствени, битово-фекални и дъждовни води по Условие 10.1.4.1 се съхранява и е представен при проверката.

Условие № 11. Управление на отпадъците

Образуваните отпадъци при работата на инсталацията не се различават по вид/код и наименование и не превишават количествата посочени в Таблица 11.1 за отчетният период 01.01.2024 г. – 14.08.2024 г. съгласно НИСО. Дружеството не приема на територията на площадката отпадъци от външни контрагенти. Предварителното съхранение на отпадъците е в посочените срокове – три години при последващо предаване за оползотворяване и една година при последващо предаване за обезвреждане. Всички обособени места за предварително съхраняване на образуваните отпадъци, отговарят на нормативните изисквания. Предварителното съхранение на опасните отпадъци, образувани от производствената дейност са в добре затварящи се съдове, които са обозначени с табели за „опасен отпадък“ с код и наименование на съответния отпадък. Няма промяна в площадките за съхраняване на отпадъци. Дружеството предава отпадъците образувани от дейността си, приоритетно за оползотворяване пред обезвреждане. Металните отпадъци се предават за рециклиране на фирми притежаващи документи по чл. 35. от ЗУО, съгласно сключени договори. Извършена е регистрация в НИСО и се води отчетност. Изготвят се годишни отчети за дейности с отпадъци, представени към ИАОС, гр. София.

Условие 12. Шум

Дейностите, извършвани на производствената площадка, се осъществяват по начин, недопускащ предизвикване на шум в околната среда над граничните стойности на еквивалентно ниво на шума и в мястото на въздействие (1500m) с. Розово, ул. Розова долина № 43. Направени са замервания за дневно, вечерно и нощно ниво на шум по границите на площадката. Представиха се протоколи за извършени собствени периодични замервания нивата на шум, направени от акредитирана за целта лаборатория. Притежателят на настоящото разрешително

документира, съхранява на площадката и представи резултатите от оценката на съответствието на установените еквивалентни нива на шума по границата на производствената площадката и в мястото на въздействие с разрешените такива. Не са установени несъответствия и съответно не са предприети коригиращи действия.

Условие № 13. Опазване на почвата от замърсяване

За периода 01.01.2024 г. – 13.08.2024 г. на производствената площадката няма установени разливи и/или изливания на вредни и опасни вещества. Налице са достатъчно количество, подходящи сорбиращи материали за почистване в случай на разливи/течове, в съответствие с изискванията на нормативната уредба и аварийния план на завода. Не се допуска наличие на течност в резервоари, варели, технологично/пречиствателно оборудване или тръбопроводи, от които са установени течове. Честотата на мониторинга на почвите, съгласно КР и план за мониторинг е веднъж на 5 /пет/ год.

Условие № 14. Предотвратяване и действия при аварии

Операторът е предприел мерки за предотвратяване, контрол и ликвидиране на последствията от възникването на цитираните в Условие 14.3 аварийни ситуации. Изготвен и утвърден от директора на завод 3 е „Аварийен план за действие при предотвратяване и ликвидиране на аварии в цеховете на завод 3“. В него са описани веществата, с които може да възникне авария, възможните аварийни ситуации, максималните последици за персонала и околната среда и мерките и дейностите за ограничаването и ликвидирането им. Съгласно представената документация, за периода 01.01.2024 г. – 12.08.2024 г. и към момента на проверката не са регистрирани аварийни ситуации и не е възниквала необходимост от изпускане на емисии от изпускащо устройство № 13.

Условие № 15. Преходни режими на работа (пускане, спиране, внезапни спирания и други)

Изработена е инструкция за документиране на действията при аномални режими на работа на инсталациите по Условие 2 от КР. Действащите инсталации в Завод 3 са с периодично действие, с изключение на консервираните инсталации за непрекъснато получаване на нитроглицерин и непрекъснатото получаване на тръбни артилерийски балистити. За периодично действащи инсталации не е приложимо понятието преходен режим, тъй като при работата им е невъзможно да бъде фиксиран момент, в който параметрите на инсталацията са постоянни. Пускането и спирането на тези инсталации става в началото и в края на всяка работна смяна. През периода от м. януари до момента на проверката 2024 г. не е използван мазут в Паросилова централа.

3. Заключение за съответствието на обекта с изискванията на Комплексно разрешително № 110/2006 г., актуализирано с Решение № 110-Н0-И0-А6/2020 г.

Обектът е в съответствие с условията и сроковете в Комплексно разрешително № 110/2006 г., актуализирано с Решение № 110-Н0-И0-А6/2020 г.

4. Дадени предписания: Няма.

5. Дейности за последващ контрол: Не са необходими.